

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Siedliskoznawstwo		13.1.1728	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Katedra Taksonomii Roślin i Ochrony Przyrody			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Biologii	Ochrona zasobów przyrodniczych	forma	stacjonarne
		moduł	ochrona przyrody
		specjalnościowy	wszystkie
specjalizacja			
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr Renata Afranowicz-Cieślak			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład, Ćw. terenowe		SZACOWANIE CZASU PRACY	
Sposób realizacji zajęć		Praca w kontakcie z nauczycielem:	
zajęcia poza pomieszczeniami dydaktycznymi UG, zajęcia w sali dydaktycznej		udział w wykładzie: 15 godz.	
Liczba godzin		udział w ćwiczeniach: 15 godz.	
Ćw. terenowe: 15 godz., Wykład: 15 godz.		udział w konsultacjach: 6 godz.	
		zaliczenie przedmiotu: 2 godz.	
		Praca samodzielna studenta:	
		przygotowanie pracy zaliczeniowej: 20 godz.	
		przygotowanie do zaliczenia przedmiotu: 17 godz.	
		RAZEM: 75 godz.	
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 letni			
Status przedmiotu	Język wykładowy		
fakultatywny (do wyboru)	polski		
Metody dydaktyczne	Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
	Sposób zaliczenia		
	Zaliczenie na ocenę		
	Formy zaliczenia		
	- wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja		
	- zaliczenie ustne		
	- zaliczenie pisemne z pytaniami testowymi i otwartymi		
	Podstawowe kryteria oceny		

Warunki zaliczenia przedmiotu:

- zaliczenie na ocenę wykładu oraz ćwiczeń
  - obecność na zajęciach
  - wykład: zaliczenie pisemne z pytaniami otwartymi obejmuje materiał z wykładu
  - ćwiczenia: zaliczenie pisemne obejmuje materiał z zajęć terenowych oraz przygotowanie pracy zaliczeniowej na wybrany przez Prowadzącego temat
  - zaliczenia pisemne i ustne (poprawkowe) oceniane są wg wskaźnika procentowego (Regulamin Studiów UG)
  - ćwiczenia mogą odbywać się poza siatką godzin, także w soboty i niedziele
  - student ma obowiązek uczestniczenia w zajęciach, a w razie nieobecności należy ją usprawiedliwić zgodnie z aktualnym Regulaminem Studiów UG
  - warunkiem zaliczenia wykładu jest obecność na co najmniej 80% zajęć, natomiast warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uczestnictwo w co najmniej 85% zajęć
  - student ma obowiązek uzupełnić braki w wiedzy i umiejętnościach spowodowane nieobecnością na wykładach we własnym zakresie, natomiast braki w wiedzy i umiejętnościach spowodowane nieobecnością na ćwiczeniach w sposób i w terminie wskazanym przez Prowadzącego zajęcia.
- Ćwiczenia terenowe odbywać się będą w okolicach Trójmiasta - na terenie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego.

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

zakładany efekt kształcenia	Wykład z prezentacją multimedialną	Rozwiązywanie zadań	Praca w grupach
	Wiedza		
O_W06	+	+	+
O_W13	+	+	
	Umiejętności		
O_U01		+	+
O_U04		+	+
O_U06		+	+
	Kompetencje		
O_K07		+	+
O_K08	+		

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

brak

B. Wymagania wstępne

podstawowa wiedza z zakresu ekologii ogólnej i ekologii roślin

Cele kształcenia

1. Poznanie zasad powstawania i funkcjonowania siedlisk (biotopów) lądowych, ich przemian, przestrzennego zróżnicowania i związków z różnymi typami biocenoz.
2. Praktyczne poznanie terenowych metod badania gleb (siedlisk) oraz ich identyfikacji w terenie.

Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Siedlisko jako przedmiot badań ekologii, ochrony przyrody i zainteresowania leśnictwa oraz innych nauk stosowanych. Ogólne prawidłowości powstawania i zróżnicowania siedlisk lądowych. Geologiczne podstawy gleboznawstwa (procesy geologiczne, skały, minerały). Gleba jako integralny, wielofunkcyjny składnik ekosystemów lądowych; proces powstawania i funkcjonowanie w ekosystemie. Morfologia gleb. Właściwości fizyczne, chemiczne i biologiczne gleb mineralnych i organicznych. Zagrożenia i ochrona gleb. Wybrane zagadnienia z zakresu siedliskoznawstwa leśnego – znowelizowane zasady wyróżniania i kartowania siedlisk. Czynniki zewnętrzne wpływające na kształtowanie się różnych zbiorowisk roślinnych.

B. Problematyka ćwiczeń

Terenowe metody badania gleb. Metodyka opisu profilu glebowego oraz pobierania próbek do analiz laboratoryjnych. Rozpoznawanie typów gleb. Rozpoznawanie typów siedliskowych lasu i ich relacji ze zbiorowiskami roślinnymi. Związki między roślinnością a glebą. Zastosowanie siedliskoznawstwa w ochronie przyrody.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):**A.1. wykorzystywana podczas zajęć**

Mocek A. 2014. Gleboznawstwo. PWN, Warszawa.

Opracowanie zbiorowe 2004. Siedliskowe podstawy hodowli lasu. Załącznik do Zasad hodowli lasu. Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

Bednarek R., Dziadowiec H., Pokojka U., Prusinkiewicz Z. 2004. Badania ekologiczno-gleboznawcze. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.

B. Literatura uzupełniająca

Afranowicz-Cieślak R. 2013. Geobotaniczna charakterystyka Żuław Wiślanych. – W: Ciecierska H., Hołdyński C. (red.), Interdyscyplinarne i aplikacyjne znaczenie nauk botanicznych. Przewodnik do warsztatów terenowych 56. Zjazdu Polskiego Towarzystwa Botanicznego, 24-30 czerwca 2013, Olsztyn, s. 135-143.

Brożek S., Zwydak M. 2003. Atlas gleb leśnych Polski. Centrum informacyjne Lasów Państwowych.

Tobolski K. 2000. Przewodnik do oznaczania torfów i osadów jeziornych. Ser. Vademecum Geobotanicum. Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
Przedmiot realizuje: Efekty uniwersalne i obszarowe PRK: P6S_WG, P6S_WG1, P6S_WG3, P6S_UW, P6S_UO, P6S_UW1, P6S_UW2, P6S_KK, P6S_KR Efekty dla kierunku OZP: O_W06, O_W13, O_U01, O_U04, O_U06, O_K07, O_K08	- zna systematykę gleb i cechy charakterystyczne poszczególnych typów i rodzajów gleb (O_W06) - rozumie procesy powstawania i zróżnicowania biotopów lądowych oraz ich funkcjonowania w ekosystemach (O_W06) - dysponuje wiedzą z zakresu siedliskoznawstwa, dotyczącą procedur i metod badania gleb (O_W13)
	Umiejętności - wybiera i stosuje procedury oraz techniki i narzędzia badawcze stosowane w siedliskoznawstwie (O_U01) - umie wykonać i prawidłowo opisać składowe elementy profilu glebowego (O_U04) - przeprowadza w terenie obserwacje cech abiotycznych siedlisk leśnych i nieleśnych oraz wykonuje i określa podstawowe parametry właściwości siedliska (O_U06)
	Kompetencje społeczne (postawy) - jest odpowiedzialny za powierzony sprzęt/materiały i własną pracę oraz szanuje pracę innych (O_K07) - systematycznie aktualizuje swoją wiedzę z zakresu siedliskoznawstwa i jej praktycznego zastosowania w ochronie i użytkowaniu środowiska przyrodniczego (O_K08)
Kontakt	
renata.afranowicz-cieslak@ug.edu.pl	